

Loppuraportti, huhtikuu 2024: Oppisopimus HOKSin ytimessä -projekti

Toteuttaja: Valkeakosken seudun koulutuskuntayhtymä, Valkeakosken ammattiopisto VAAO

Rahoittaja: Oppisopimusrahasto, Tampereen kaupungin Elinkeino- ja osaamislautakunta

Projektin toteuttaja:

- Projektin suunnittelusta, toteutuksesta ja arvioinnista vastaava: Janne Hietanummi, kehitysjohtaja
- Projektipäällikkö: Janne Hietanummi, kehitysjohtaja (janne.hietanummi@vaa.fi)
- Muut projektitoimijat ja yhteistyökumppanit: HOKS- ja oppisopimusasiantuntijat Maarit Metsäsalo, Teija Kunelius, Kristiina Vilpas, oppisopimus- ja kehittämiskumppanuudet

Projektin tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on kehittää oppisopimusprosessia ja siihen sidoksissa olevia prosesseja laadun ja tehokkuuden ylläpitämiseksi ja parantamiseksi oppisopimusvolyymien ja opiskelijoiden heterogeenisuuden kasvaessa. Lisäksi tavoitteena on integroida oppisopimusprosessin kehittäminen HOKS-prosessin kehittämiseen, jotta kehittämistoimien vaikuttavuus ja jalkautuminen varmistetaan.

Hankkeen tuloksina (vaikutuksina) saavutetaan:

- Uudistetut, tehokkaat ja tulokselliset prosessit
- Oppisopimusvaihtoehdon ja sen hyötyjen korostuminen osana opiskelijoiden henkilökohtaistamisvalikoimaa kaikilla tutkintoaloilla
- Opetushenkilöstön oppisopimukseen ja henkilökohtaistamiseen liittyvän ohjausosaamisen kehittyminen
- Sisäisten HOKS- ja oppisopimusprosessien tehokkuuden ja laadun kasvattaminen
- Oppisopimusten määrän kasvaminen ja siten alueen työelämäyhteistyön kehittyminen

Myönnetty rahoitus

Tampereen kaupungin Elinkeino- ja osaamislautakunta, päätös 26.1.2022 § 7:
myönnetään oppisopimusrahastosta yhteensä enintään 155 000 euroa (alv 0 %) ajalle 2022 – 2024
(TRE:491/02.04.02/2022)

Projektin rahoitus vuosittain (alv 0 %)

	2022 TOT	2023 TOT	2024 (1-3) TOT	YHTEENSÄ TOT
Palkat	63 695,20	86 121,44	4 584,23	154 400,78
Ostopalvelut (sis. alv)	2 832,02 *	1 678,15 *	0	4510,17
Matkakulut	26,99	0	0	26,99
Muut kulut	0	92,41	0	92,41
Yhteensä	66 554,21	87 892,00	4 584,23	159 030, 44

* ICT-asiantuntija-, koulutus- ja kulttuuripalvelut

Projektin tuloksia 2022-2024

Hankkeen toiminnalla on tavoiteltu hankkeen yleisiä tavoitteita:

- Uudistetut, tehokkaat ja tulokselliset prosessit (HOKS, oppisopimus).

- Oppisopimusvaihtoehdon ja sen hyötyjen korostuminen osana opiskelijoiden henkilökohtaistamisvalikoimaa kaikilla tutkintoaloilla.
- Opetushenkilöstön oppisopimukseen ja henkilökohtaistamiseen liittyvän ohjausosaamisen kehittyminen.
- Sisäisten HOKS- ja oppisopimusprosessien tehokkuuden ja laadun kasvattaminen.
- Oppisopimusten määrän kasvaminen ja siten alueen työelämäyhteistyön kehittyminen.

Kunkin tavoitteen mukaiset toimenpiteet ovat kestäneet hankkeen koko keston ajan. Hanke on edennyt pääsääntöisesti suunnitellusti, ja keskeneräiset kehittämistoimet pystytään toteuttamaan hankkeen aikana.

Tavoitteiden mukaiset toimenpiteet 2022-2024

Tavoite	Toimenpide otsikkotasolla
Uudistetut, tehokkaat ja tulokselliset prosessit (HOKS, oppisopimus)	Prosessien suunnittelu, ohjeistukset Työelämäyhteistyön kehittäminen
Oppisopimusvaihtoehdon ja sen hyötyjen korostuminen osana opiskelijoiden henkilökohtaistamisvalikoimaa kaikilla tutkintoaloilla	HOKS- ja oppisopimusohjauskäynnit Perehdyttäminen ja opastaminen
Opetushenkilöstön oppisopimukseen ja henkilökohtaistamiseen liittyvän ohjausosaamisen kehittyminen	HOKS- ja oppisopimusohjauskäynnit Perehdyttäminen ja opastaminen
Sisäisten HOKS- ja oppisopimusprosessien tehokkuuden ja laadun kasvattaminen	Seurantamenetelmien kehittäminen Syvämpi integraatio laadunhallintaan
Oppisopimusten määrän kasvaminen ja siten alueen työelämäyhteistyön kehittyminen	Prosessien levittäminen ja jalkauttaminen VAAOssa ja työpaikoilla

Yksityiskohtainen raportointi 2022-2024:

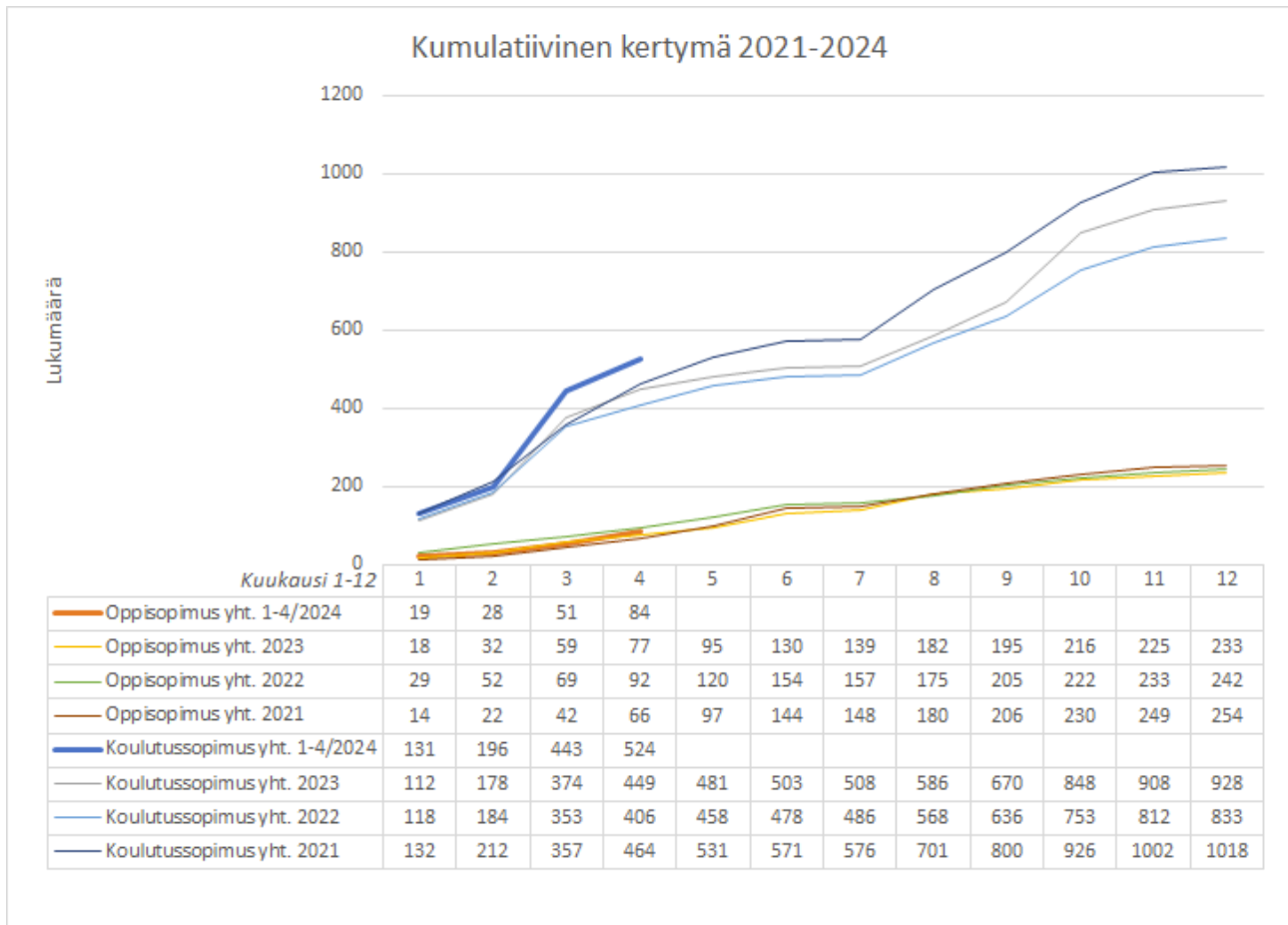
Toimenpide	Tavoite, kuvaus	Yhteistyökumppanit	Muuta raportoitavaa
Prosessien suunnittelu, ohjeistukset	Tavoite: Oppisopimusvaihtoehdon ja sen hyötyjen korostuminen osana opiskelijoiden henkilökohtaistamisvalikoimaa kaikilla tutkintoaloilla Toimenpiteiden kuvaus: Oppisopimukseen liittyvän tukiaineiston suunnittelu ja laatiminen olemassa olevia aineistoja hyödyntämällä	HOKSeja ja oppisopimuksia toteuttava henkilöstö, työpaikkaohjaajat	Osalle opiskelijoista järjestetty erillinen oppisopimusinfo ryhmämuotoisena 25 opiskelijaa on käynyt kysymässä ohjeistuksia oppisopimuksesta (HOKS-ohjausten lisäksi) 28 ulkopuolista oppisopimus-opiskelijaksi aikovaa on kysynyt ohjeistuksia

			<p>Infoaineistojen toimitus mm. opinto-ohjaajille</p> <p>Henkilöstölle luotu uudistettua prosessia avaava tukiaineisto; niiden kehittäminen jatkuu hankkeessa</p> <p>Oppisopimuslomakkeen selkeyttäminen</p>
<p>HOKS- ja oppisopimusohjauksen käynnit</p> <p>Perehdyttäminen ja opastaminen</p>	<p>Tavoite: Opetushenkilöstön oppisopimukseen ja henkilökohtaistamiseen liittyvän ohjausosaamisen kehittyminen</p> <p>Toimenpiteiden kuvaus: Kierrokset opettajien HOKS-tukena oppisopimusteemaa painottaen. Omaohjaajien perehdyttäminen HOKSaamisen ja oppisopimusprosessien yhtenäiseen toteuttamiseen</p> <p>HOKS-keskusteluissa esille tulleiden asioiden myötä on kehitetty erityisen tuen toimenpiteitä myös jatkuvan haun opiskelijoille (mm. matematiikan tuki)</p>	<p>HOKSeja ja oppisopimuksia toteuttava henkilöstö, työpaikkaohjaajat</p>	<p>29 henkilön seikkaperäinen perehdytys uudistettuun prosessiin</p> <p>61 opettajan erillinen henkilökohtainen ohjaustuki</p> <p>Seikkaperäinen ja kattava ohjaustarve on vähentynyt viime vuodesta, mutta pikaohjeistuksia toteutetaan systemaattisesti</p> <p>HOKS-seurantakäyntejä pidetään neljä kertaa lukuvuodessa</p>
<p>Seurantamenetelmien kehittäminen</p> <p>Syvämpi integraatio laadunhallintaan</p>	<p>Tavoite: Sisäisten HOKS- ja oppisopimusprosessien tehokkuuden ja laadun kasvattaminen</p> <p>Toimenpiteiden kuvaus: Oppisopimus- ja niihin sidoksissa olevien prosessien seurantamenetelmien kehittäminen; raportointijärjestelmää ja opiskelijahallintojärjestelmää on kehitetty prosessin ehdoilla.</p>	<p>Hankehallinto, laadunhallinnan toimijat, järjestelmäkehitys</p> <p>Työelämä</p> <p>Opiskelijat</p>	<p>Opiskelijoille suunniteltu kysely (sis. tekninen toteutus) koskien työpaikalla oppimisen (sis. oppisopimus) jaksoa ja opintojen etenemistä.</p>

	Työpaikkajaksoihin kohdistuvan kyselyn sisällön rakentaminen ja sen automatisoinnin suunnittelu (toteutus hankkeen jälkeen; mm. Digillä oppisopimukseen laatua -hanke).		
Työelämäyhteistyön kehittäminen	<p>Tavoite: Opetushenkilöstön oppisopimukseen ja henkilökohtaistamiseen liittyvän ohjausosaamisen kehittyminen</p> <p>Toimenpiteiden kuvaus: Systemaattinen vuoropuhelu työelämäyhteistyötä kehittävien hankkeiden kanssa; erit. TYRSKY (ESR), TYKKY (ESR)</p>	Rinnakkaisten hankkeiden sisäiset ja ulkoiset toimijat, hankehallinto	<p>65 eri työpaikan erillinen opastus oppisopimukseen ja henkilökohtaistamiseen liittyen</p> <p>Synergiassa tehtyjen palautteiden huomioiminen; esim. pienyrityksen toivovat, että opiskelijoita tarjottaisiin oppisopimukseen ja muuhun työpaikalla järjestettävään koulutukseen rohkeammin.</p>
Prosessien levittäminen ja jalkauttaminen VAAOssa ja työpaikoilla	<p>Tavoite: Prosessien levittäminen ja jalkauttaminen VAAOssa ja työpaikoilla oppisopimusmäärien kasvattamiseksi.</p> <p>Toimenpiteiden kuvaus: Jalkautuminen työpaikoille ja prosessien perehdytys ja avoin vuoropuhelu.</p>	Prosessissa toimivat VAAOn ja työpaikkojen henkilöstö	Talouden laskusuhdanne on asettanut haasteita työpaikkojen kykyyn aloittaa oppisopimuksia; määrät ovat kuitenkin pysyneet ennallaan.

Seuranta ja vaikuttavuus

Oppisopimuksia on muodostettu tasaisesti hankkeen edetessä (kuva 1), ja oppisopimusten määrät ovat pysyneet pitkälti samalla tasolla. (Opiskelijamäärät/opiskelijavuodet ovat lievästi kasvaneet hankkeen edetessä). Opiskelijoiden, työpaikkojen ja työpaikkaohjaajien ARVO-palautteet ovat myös pysyneet hyvällä tasolla systemaattisesti ylittäen 4/5 (kuvat 2, 3, 4). HOKSien ajantasaisuutta (päivityskirjaukset) on seurattu ja varmistettu raportointijärjestelmän indikaattoreiden avulla.

Kuva 1. Työpaikalla järjestettävä koulutus VAAOssa vuosina 2021, 2022, 2023 ja 2024 (1-4).

2022-2023				2023-2024			
Aloituskysely				Aloituskysely			
635	408	64,3 %	4,31	648	391	60,3 %	4,37
Kohteiden lkm	Vastaajien lkm	Vastausprosentti	Kokonaiskeskiarvo	Kohteiden lkm	Vastaajien lkm	Vastausprosentti	Kokonaiskeskiarvo
Tutkinnon suorittaneet				Tutkinnon suorittaneet			
378	254	67,2 %	4,21	191	116	60,7 %	4,44
Kohteiden lkm	Vastaajien lkm	Vastausprosentti	Kokonaiskeskiarvo	Kohteiden lkm	Vastaajien lkm	Vastausprosentti	Kokonaiskeskiarvo
Tutkinnon osia suorittaneet				Tutkinnon osia suorittaneet			
48	34	70,8 %	4,33	34	17	50,0 %	4,33
Kohteiden lkm	Vastaajien lkm	Vastausprosentti	Kokonaiskeskiarvo	Kohteiden lkm	Vastaajien lkm	Vastausprosentti	Kokonaiskeskiarvo

Kuva 2. Arvo-opiskelijapalaute: 2022 syksy - 2023 kevät vasemmalla, **2023-2024 oikealla**.

2022-2023				2023-2024			
TYÖPAIKKAOAJAJAKYSELY				TYÖPAIKKAOAJAJAKYSELY			
1809	488	27,0 %	4,33	1083	398	36,7 %	4,25
Kohteiden lkm	Vastaajien lkm	Vastausprosentti	Keskiarvo	Kohteiden lkm	Vastaajien lkm	Vastausprosentti	Keskiarvo

Kuva 3. Työpaikkaohjaajapalaute: 2022 syksy - 2023 kevät vasemmalla, **2023-2024 oikealla**.

2022				2023-2024			
682	157	23,0 %	4,18	990	257	26,0 %	4,04
Kohteiden lkm	Vastaajien lkm	Vastausprosentti	Keskiarvo	Kohteiden lkm	Vastaajien lkm	Vastausprosentti	Keskiarvo

Kuva 4. Työpaikkapalaute: 2022 vasemmalla, **2023-2024 oikealla**.

Pohjautuen taulukkoon yksityiskohtainen raportointi, palauteisiin ja/tai muuhun seuranta-aineistoon voidaan tuloksina (vaikutuksina) todeta tulleen saavutetuksi:

- HOKS-prosessin uudistaminen, tehostaminen ja yhdenmukaistaminen on onnistunut suunnitellusti
- Oppisopimusvaihtoehdon ja sen hyödyt ovat korostuneet osana opiskelijoiden henkilökohtaistamisvalikoimaa kaikilla tutkintoaloilla
- Opetushenkilöstön oppisopimukseen ja henkilökohtaistamiseen liittyvän ohjausosaaminen on kehittynyt jalkauttamistoimien ansiosta
- Sisäisten HOKS- ja oppisopimusprosessien tehokkuus, yhdenmukaisuus ja laatu ovat kasvaneet
- Hankkeessa on tunnistettu tarve palautejärjestelmän kehittämiseksi siten, että opiskelijoiden oppisopimus- ja muiden työpaikalla järjestettävän koulutuksen jaksojen palaute automatisoidaan kunkin jakson yhteyteen. Tämän toteuttamiseksi on määritetty kehittämistoimenpiteet.
- Alueen työelämäyhteistyön koetaan edistyneen tämän ja rinnakkaisten hankkeiden avulla. Talouden yleinen laskusuhdanne on asettanut haasteita yritysten kyvyille aloittaa oppisopimuksia. Oppisopimusten määrän pysyminen nykytasolla koetaan onnistumisena.